

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 01-3949/1

Podgorica, 11. april 2014. godine

**MINISTARSTVO KULTURE
- n/r ministra, gospodina Branislava Mićunovića -**

Poštovani gospodine Mićunović,

CETINJE

Na osnovu Vašeg akta, broj: 01-641 od 03. aprila 2014. godine, kojim se traži mišljenje na *Predlog Menadžment plana nekropola stećaka Grčko groblje i Bare Žugića, Novakovići, Opština Žabljak i Grčko Groblje, Šćepan Polje, Opština Plužine*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga plana i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Glavni cilj Menadžment plana je da valorizuje, zaštiti i promoviše izuzetnu univerzalnu vrijednost nekropola Stećaka, za šta je od strateškog značaja uspostavljanje ravnoteže između očuvanja vrijednosti i razvoja i korišćenja nekropola na principu održivog razvoja.

Do nominacije, svaka institucija čiji su predstavnici učestvovali u radu Međunarodnog koordinacionog odbora pokrivala je rad svojih predstavnika na izradi nominacionog dosijea, planova upravljanja, koordinacione i sekretarske poslove, na osnovu vlastitog budžeta i resursa. Države učesnice obavezuju se usvajanjem Menadžment plana da će rad svojih predstavnika u koordinacionom odboru finansirati iz svojih budžeta na dugoročnoj osnovi, kao i rad Savjeta za očuvanje nominovanih nekropola stećaka Crne Gore.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa u djelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je, da su finansijska sredstva za sprovođenje aktivnosti predviđenih Prijedlogom Menadžment plana nekropola stećaka Grčko groblje i Bare Žugića, Novakovići, Opština Žabljak i Grčko Groblje, Šćepan Polje, opština Plužine, prilagođena opredjeljenim sredstvima Ministarstva kulture za 2014. godinu Zakonom o budžetu za 2014. godinu, a u skladu sa članom 93 Zakona o kulture (Sl. list Crne Gore", br. 49/08), primjenom stope od 2,5%.

S poštovanjem,

**MINISTAR
dr Radoje Žugić**

81000 Podgorica, ul. Stanka Dragojevića br. 2
tel: +382 20 242 835; fax: +382 20 224 450; e-mail: mf@mif.gov.me

IZVJEŠTAJ O ANALIZI UTICAJA PROPISA

MINISTARSTVO ILI REGULATORNO
TIJELO PREDLAGAČ

Ministarstvo kulture

NASLOV PROPISA

Menadžment plan nekropola stećaka Grčko groblje i Bare Žugića, Novakovići, Opština Žabljak i Grčko Groblje, Šćepan Polje, Opština Plužine

Odjeljak 1: Definisanje problema

- ✓ Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- ✓ Što su uzroci problema?
- ✓ Što su posljedice problema?
- ✓ Ko je oštećen, na koji način i koliko?
- ✓ Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Menadžment plan donosi na osnovu člana 91 stav 4 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, Vlada Crne Gore, na prijedlog Ministarstva kulture, kao i na osnovu Programa rada Vlade Crne Gore za 2013. godinu i Nacionalnog programa razvoja kulture 2011-2015. Riječ je o strateškom dokumentu za dugoročno upravljanje, zaštitu, očuvanje, korišćenje i prezentaciju kulturno-istorijske cjeline, lokaliteta i područja nekropola stećaka.
- Bez navedenog strateškog dokumenta nije moguće kulturna dobra nominovati za upis na Listu svjetske baštine UNESCO, urediti strategiju višegodišnjeg upravljanja kulturnim dobrom, valorizaciju, zaštitu i prezentaciju kulturnog dobra, mehanizme za ostvarivanje integralne zaštite, kao i način vršenja monitoringa planiranih aktivnosti.
- Takvo stanje ima za posljedicu stagnaciju jednog izuzetno značajnog resora i potencijalnog resursa društveno-ekonomskog života Crne Gore, koji se negativno reflektuje na duhovno stanje nacije.
- Ukoliko bi se zadržala "status quo" opcija" došlo bi do narušavanja koncepta
- strateškog razvoja koji je dio politike Vlade Crne Gore razvoja društva u cjelini.

Odjeljak 2: Ciljevi

- ✓ Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?
- ✓ Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Ciljevi Menadžment plana su:
 - ✓ Obezbjedenje upravljanja arheološkim lokalitetima;
 - ✓ Pravna zaštita arheoloških lokaliteta;
 - ✓ Sprovođenje multidisciplinarnih istraživanja na arheološkim lokalitetima;
 - ✓ Očuvanje i zaštita arheoloških lokaliteta;
 - ✓ Prezentacije i valorizacije arheoloških lokaliteta;
 - ✓ Edukacija i doedukacija o značaju kulturne baštine;
 - ✓ Promocija arheoloških lokaliteta.

Odjeljak 3: Opcije

- ✓ Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).
- ✓ Obrazložiti preferiranu, tj izabranu opciju.

Mjere i aktivnosti u predmetnom Menadžment planu su neophodne za kontinuiranu i konzistentnu reformu u kulturi Crne Gore, bez čijeg sprovođenja bi bio narušen koncept strateškog razvoja koji je dio politike Vlade Crne Gore razvoja društva u cjelini.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- ✓ na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno
- ✓ kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima),
- ✓ da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- ✓ da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija
- ✓ uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Nekropole stećaka Grčko groblje i Bare Žugića, Novakovići, Opština Žabljak i Grčko Groblje, Šćepan Polje, Opština Plužine, su zbog svoje izuzetne univerzalne vrijednosti predložene za međudržavnu nominaciju u okviru Projekta „Nominacija stećaka – srednjovjekovnih nadgrobnih spomenika za upis na Listu svjetske kulturne baštine UNESCO“, zajedno sa još 27 nekropola iz Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i Republike Srbije. Stećci - kameni nadgrobnih spomenici ukazuju na srednjovjekovno umjetničko stvaralaštvo autentičnog stilskog izraza sa prostora Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije, kojima pripada značajno mjesto u svjetskoj kulturnoj baštini. Menadžment plan se bavi i međudržavnim i nacionalnim nivoom, identifikacijom, opisom i menadžmentom svih zajedničkih aspekata serijske nominacije. Uspostavlja saradnju na međudržavnom nivou u sprovođenju Menadžment plana i Plana aktivnosti na međudržavnom nivou, budućeg zajedničkog područja Svjetske baštine. Menadžment plan na nacionalnom nivou identifikuje prevashodno sveonoštvoznačajno za nominaciju nekropola stećaka, prepoznaje izazove i prijetnje, predlaže politike, daje smjernice i mjere u cilju očuvanja i unaprjeđenja kulturnih vrijednosti nominovanih arheoloških lokaliteta sa prostora Crne Gore.
- Troškovi koji su vezani za primjenu ovih propisa neće uticati na povećanje obaveza građana ili privrede jer su prilagođeni utvrđenom budžetu Ministarstva kulture.
- Implementacijom utvrđenih ciljeva i aktivnosti, doprinosi se uslova i stanja zaštite kulturne baštine, a Menadžment plan će omogućiti dugoročno upravljanje, zaštitu, očuvanje, korišćenje i prezentaciju lokaliteta i područja nekropola stećaka.
- Primjena utvrđenih mjera i aktivnosti iz Menadžment plan ne iziskuje nikakva administrativna opterećenja i biznis barijere.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- ✓ Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? obrazložiti.
- ✓ Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? obrazložiti.
- ✓ Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- ✓ Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze?
- ✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihoda za budžet Crne Gore?
- ✓ Obratiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? obrazložiti.
- ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? obrazložiti.

- Za implementaciju Menadžment plana nijesu potrebna druga finansijska izdvajanja, osim onih utvrđenih Budžetom Ministarstva kulture za 2014. godinu.
- Sredstva za realizaciju aktivnosti iz Menadžment plana, izdvajaju se na godišnjem nivou, jer se donosi na period od 10 godina
 - Do nominacije, svaka institucija čiji su predstavnici učestvovali u radu Međunarodnog koordinacionog odbora pokrivala je rad svojih predstavnika na izradi nominacionog dosijea, planova upravljanja, koordinacione i sekretarske poslove, na osnovu vlastitog budžeta i resursa. Države učesnice obavezuju se usvajanjem Menadžment plana da će rad svojih predstavnika u koordinacionom odboru finansirati iz svojih budžeta na dugoročnoj osnovi, kao i rad Savjeta za očuvanje nominovanih nekropola stećaka Crne Gore. Menadžment plan podržava razvijanje biznisa na način što će otvoriti mogućnosti za donošenje razvojnih planova, a samim tim i razvoj nadovezujućih grana privrede, turizma i sl. koji će biti uključeni u očekivane projekte valorizacije prirodnih, turističkih i kulturno-istorijskih potencijala.
 - Da, u budžetu za tekuću fiskalnu godinu obezbijedena su neophodna finansijska sredstva, dok će se u zakonskom roku planirati i za narednu budžetsku godinu.
 - Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata.
 - Implementacijom Menadžment plana, ostvariće se prihod u Budžetu Crne Gore, jer će se doprinijeti razvoju kulturnog turizma kako na državnom, tako i na lokalnom nivou.
 - Ministarstvo finansija je dalo pozitivno mišljenje na Nacrt Menadžment plana aktom broj 01-15791/1 od 24.12.2013. godine.

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

- ✓ naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako
- ✓ naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)
- ✓ naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir

- Prilikom izrade Menadžment plana korišćena je eksterna ekspertiza: koordinatori na međunarodnom nivou četiri države, radne grupe na nacionalnom, lokalnom i

međunarodnom nivou, kao i drugi saradnici iz pojedinih naučnih oblasti, strukovnih, nevladinih udruženja i dr.

- Glavni rezultati su uspostavljanje pravne zaštite tri nominovane nekropole, uključivanje lokalne zajednice u pripremu i dalje korišćenje lokaliteta u postupku valorizacije, integralna zaštita kroz plansku dokumentaciju, kao i buduća turistička valorizacija i upotpunjavanje turističke ponude opština Plužine i Žabljak. Tokom procesa bili su uključeni svi stručni potencijali, javne nacionalne ustanove, javno preduzeće za nacionalne parkove, lokalna i državna uprava.

Odjeljak 7: Monitoring i evaluacija

- ✓ Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- ✓ Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- ✓ Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- ✓ Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Prepreke za implementaciju Menadžment plana sadržane su u eventualnim izmjenama u Budžetu Crne Gore za 2014. godinu.

Indikatori relevantni za ostvarenje ciljeva Menadžment plana su:

- Broj realizovanih zajedničkih aktivnosti;
- Uspostavljena pravila korišćenja lokaliteta;
- Obezbijedena zaštita kroz planska dokumenta;
- Donesene studije zaštite;
- Donesena studija opravdanosti;
- Broj sprovedenih arheoloških i konzervatorskih istraživanja;
- Broj urađenih konzervatorskih projekata za sprovođenje konzervatorskih mjera na nekropolama stećaka;
- Broj obučenog kadra na lokalnom nivou, za potrebe zaštite, upravljanja i korišćenja lokaliteta;
- Broj i vrsta radova na održavanju lokaliteta, pristupu lokalitetima, turističkoj valorizaciji;
- Broj organizovanih radionica, seminara i sl. aktivnosti na podizanju svijesti o značaju lokaliteta kao dijela Svjetske baštine UNESCO;
- Tehničko i tehnološko osavremenjavanje ustanova iz oblasti kulturne baštine na lokalnom i nacionalnom nivou.

Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene Menadžment plana, pored Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturnih dobara, zadužene su i nacionalne javne ustanove iz oblasti konzervatorske i muzejske djelatnosti, kao i organi lokalne upravne i opštinske javne ustanove iz oblasti kulture i turizma.

Mjesto i datum:
Cetinje,
03.04.2014. godine

